

26.9.2016

Lapsiasiavaltuutettu
lapsiasiavaltuutettu@oikeus.fi

Lausuntopyyntö LAPS/30/2016

Lapsiasiavaltuutetun vuosikirja 2017

Hengitysliitto haluaa lausunnossaan kiinnittää huomion kouluissa ja päiväkodeissa sisäilmasta sairastuneiden ja oireilevien lasten ja nuorten oikeusturvaan. Suomalaisista peruskouluista noin 25 % on kosteus- ja homevaurioituneita. Päiväkotirakennusten kosteusvaurioiden yleisyys on 10-50%. (Eduskunnan tarkastusvaliokunnan julkaisu 1/2012)

Työsuojeluviranomainen valvoo työntekijöiden osalta, että työpaikalla toimitaan työsuojelusta säädettyjen lakien ja asetusten mukaisesti. Se voi antaa velvoittavia määräyksiä sisäilma- ongelmien selvittämiseksi ja korjaamiseksi. Lisäksi työterveyshuolto arvioi terveyshaittaa. Työntekijää sisäilma-asioissa auttaa myös työsuojeluvaltuutettu, jolle työnantaja on velvoitettu ilmoittamaan toimenpiteistä, joihin aiotaan ryhtyä.

Hengitysliitto on erittäin huolissaan siitä, että kouluissa ja päiväkodeissa sisäilmasta oireilevien ja sairastuneiden lasten ja nuorten oikeusturvan toteutumisen seurantaan ja valvontaan ei ole työsuojeluviranomaisen eikä työterveyshuollon kaltaisia vastuullisia lakisääteisiä tahoja.

Terveydensuojeluviranomaisen vastuulla on tarkastaa, että koulun ja päiväkodin sisäympäristö on terveellinen. Hän voi todeta rakennuksessa olevan terveyshaitan ja velvoittaa tarvittaviin korjaustoimenpiteisiin. Toimenpiteiden toteutumisen valvonta on terveydensuojeluviranomaisen vastuulla, mutta resurssit eivät monessa kunnassa riitä kunnolliseen valvontaan. Yleensä kiinteistön omistaja on kunta eli terveydensuojelu- viranomaisen työnantaja, joten ulkopuolinen vastuu- ja seurantataho puuttuu.

Työterveyshuollolla on kattava näkemys työpaikan työntekijöiden oireilusta. Koulu- terveydenhuollolla ei ole työterveyshuoltoa vastaavaa vastuuta eikä riittäviä resursseja. Lapset viedään oireilun vuoksi joko terveyskeskukseen tai yksityiselle lääkäri- asemalle. Kouluterveydenhuolto tai mikään muu terveydenhuollon taho ei kerää kootusti tietoa lasten oireiluista päiväkodeissa tai kouluissa. Sisäilmasta oireilun ja sairastumisen syy-seuraus-suhteen osoittaminen on vaikeaa, ja oireilun laajuus jää selvittämättä. Sisäilmasta oireilevat ja sairastuneet lapset ja heidän vanhempansa joutuvat selvittämään tilannettaan kukin tahollaan ilman viranomaistukea.

Työnantaja on velvollinen tarjoamaan oireilevalle työntekijälle soveltuvan työtilan esimerkiksi työpistettä vaihtamalla. Sen sijaan oireilevien lasten vanhemmat joutuvat olemaan erityisen aktiivisia, että lapselle järjestyy sopiva opiskelutila tai hoitopaikka. Erityisen ongelmallisena pidämme niiden lasten tilannetta, joille ei löydy kunnasta sopivaa koulurakennusta. Hengitysliitto on huolissaan, miten kunta huolehtii lapsen oppivelvollisuuden suorittamisesta ilman, että vanhempien on otettava lapsi kotiopetukseen.

Hengitysliitto esittää päiväkotia ja koulua käyvien lasten oikeusturvan toteutumiseksi työsuojeluviranomaista vastaavan viranomaisen asettamista.

Helsingissä 28.09.2016

Hengitysliitto ry

Markku Hyttinen
Toiminnanjohtaja

Sari Mäki
Suunnittelija